

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérművelés levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
újdonosság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök Október 1.

191. szám.

Az olvasó közönséghez!!

Sokkal jobban ismerjük s becüljük Debreczen városának közönségét, minthogy az
új évnegyed alkalmából, banális frázisokkal, nagyhangu s meg nem valószínű ígéretek-
kel akarunk felhívni a közönség figyelmét lapunkra.

Debreczen nem a reklámok városa. Jézus, s megfontoló polgárságát nem a reklám
dobbjával, hanem csak a komoly, tisztességes munkálkodással lehet megnyerni, megtartani.

Büszkén s önzetesen hivatkozhatunk rá, hogy a „Debreczeni Ellenőr“, mely ez
év végén tizennyolczadik évfolyamát fogja betölteni, fennállása óta mindig birta s bírja a
közönség rokonszenvét, mert elve az volt, hogy tisztességes, rendszeres munkálkodásával
igyekezzék minden irányban kielégíteni a közönség igényeit.

Nem akarjuk lapunkat mint valami világlapot feltüntetni, nem mondjuk, hogy
mind az öt világrészből eredeti táviratokat s expressz leveleket kapunk, nem, hogy vezér-
czikkeink országos feltűnés keltésére vannak szánuva, sem hogy művészeti és irodalmi
kérdésekben mi leszünk a hangadók országsszerte, sem országos nevű, egyelőre azonban
ánév alatt írogató írók hatalmas közreműködését nem igérjük —

hazánk igenis igérjük, s ígéreteinke beváltására elegendő garanciát nyújthatunk,
igérjük, hogy igyekeznünk fogunk lapunkat megtartani annak ami: a vidék tekintélyesebb
közönségei egyikeként.

S míg egyrészt rajta leszünk, hogy első sorban Debreczen városa s vidékének
érdekeit képviseljünk lehető legjobb igyekezettel, másrészt igyekeznünk fogunk, hogy minden
érdekes eseményről híj, megbízható s gyors értesülést szerezzve, olvasóink igényeit teljesen
kielégíthessük.

Politikai elvünk a legtisztább magyar nemzeti politika, melynek végcélja a magyar
szellem terjesztése, a magyar állam megerősítése, felvirágoztatása, boldogítása.

Pártszenvédélytől sohasem engedjük magunkat elragadtatni, s a fegyver, melylyel
elveinkért küzdünk, mindig olyan fog maradni, mely az irodalom méltóságához illik.
Tiszta és elfogulatlan tájékoztatást igérünk olvasóinknak hazánk s a nagy világ ügyeiről
— s minden sorunkkal a józan haladás eszméinek szolgálatában akarunk állani, s mindég
a valódi szabadelvű szellem fogja tollunkat vezérelni.

Ez a Debreczeni Ellenőr irányja, mely csúbitó, szemképrázató jelszavak helyett a
nemzet felvirágzásának egyedüli biztos útján igyekszik tehetségéhez képest előmozdítani a
haza javát, s arra lelkesíteni olvasóit.

Tárczáinkra kiváló gondot fordítunk, s rajta leszünk, hogy azok mindig irodalmi
szinvonalon álljanak.

A lap egyéb rovatait pedig (Csevegések. Irodalom-művészet. Közgazdaság. Keres-
kedelem. Napi hírek.) lapunk munkatársainak lelkes s kitartó csoportja, igyekeznünk fog
érdekesen, s megbízhatóan, az újságírói tisztesség megóvása mellett, magán személyek
magán dolgainak kireporterezése nélkül, igaztalanul senkit sem támadva, de az igaztalan-
ságot mindég üldözve — betölteni.

Lapunk, a vasárnap s péntek kivételével naponta jelenik meg, s elő-
fizetési ára: egész évre: 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre: 2 frt 50 kr, egy hónapra: 1 frt.

Minden szombaton pedig, mintegy a vasárnap pótlására másfélív melléklettel jele-
nik meg a „Debreczeni Ellenőr.“

Előfizethetni kiadóhivatalunkban Széchenyi-utca, Simon-ház, a Kunz üzlettel
szemben.

Vértési Arnold
a „D. E.“ főszerkesztője.

Vértési Gyula
a „D. E.“ felelős szerkesztője.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Úgy vágyik . . . *)

Úgy vágyik a lelkem
Vissza tihozzatok,
Oh, hogy el ne jöjjenek
Mért is nem mondtátok;

Idegen itt a föld
A napsugár, az ég.
S vig mosolygására
Csak fáj a sok emlék.

Idegen az erdő,
A rétek virága.
Ismerőst keresek,
Közöttük, de hiába.

Lehajlok hozzájuk
Úgy kérdezem tőlük,
Hallottatok e hírt,
Felőle, felőlük,

Ismeritek e ti
Bánatos anyámat,
Ismeritek e ti
Mosolygó babámat?

Ha az belőletek,
Koszorút fonhatna,
Ha ez ti reátok
Rámosolyoghatna.

Dehogy ismeritek
Hisz ha ismernétek:
Ki is kacagnátok
Ki is nevetnétek.

*) Az „Ország-Világ“-ból.

Az első támadás.

Főlemelt fővel és nyugodt lélekkel
tűrheti Gróf Szapáry Gyula miniszterel-
nök s tűrhetik véle miniszterterárai s a
szabadelvű párt azt az éleshangú kriti-
kát, amelyet Gróf Apponyi Albert a jász-
berényi beszédében gyakorolt. Már a tá-
madásnak szokatlan hevessége is arra
vall, hogy a fényes tehetségű szónok itt
a meggyőző erejű érvek hiányát a hang-
kiméletlenségével és indulatos voltával
akarta eltakarni. És ha a beszéd meritu-
mát a gondolkozó ész boncsoló kése alá
vesszük, csakugyan azt találjuk, hogy
tiresőbb váddal nagyobb hangon kormányt
még alig illettek, mint illetté gróf Szapáry
Gyulát a mérsékelt ellenzék vezére a
jászberényi választóközönség színe előtt.

Nézzük — a támadásnak főbb argu-
mentumait, valjon miként fűstenek a
logikai vizsgálat világában. Apponyi gróf
a lefolyt parlamenti ülészakára s ebben
is jelesül a közigazgatási vitára fekteti
természetesen kritikájának fűsúlyát. A
szélsőbali obstrukció által agyonbeszél-
t reformjavaslatot a mérsékelt ellenzék fére-
minek, hiányos, hézagos és darabos dol-
ognak nevezi el, mely aligha érdemelt
jobb sorsot annál, amely érte.

Hát hiszen ez lehet Gróf Apponyi
Albert meggyőződése szerint való igaz,
ámbar a praesumptio amellett szól inkább,
hogy a vármegyei közigazgatás államo-
sításának törvényhozási fűladata a javas-
lat 280 paragrafusában kimerítően és
hézagtalanul megoldható volt. Am beszéd-
jének további folyamán, hogy szélsőbal-
oldali barátait és immár újból szövetsé-
ges társait védelmezze, azt fejtegeti nagy
élesen Apponyi, hogy mekkora rosz po-
litika volt az a kormány részéről, az
országgyűlés utolsó ülészakájában egy 280
paragrafusos törvényjavaslatot lépni a
ház elé; hiszen — ugymond — ekkora
anyaghalmoz egyenesen reácsalhatta a
reform elvi ellenzöit az agyonbeszélés
terére! Mért nem terjesztett a kormány
oly javaslatot a képviselőház elé, mely

lani, mire hátravetette magát székében, s az
est hősiére mutatva, fülembé sugta:
— Bizalmasan szólva — ökeme egy nagy
tűkfilkő.

Ez az ítélet iszonyu meglepetés volt
rám nézve. Ha valaki Napoleonról, Socrates-
ról, vagy böles Salamonról nyilatkozott volna
eképen, csudálkozásom nem lehetett volna
nagyobb. Két dologról bizonyos voltam: hogy
a lelkész a legszigorubb igazságszeretetéről
volt ismeretes, s hogy ítélete az emberek felöl
mindenkor a legenyhébb vala. Most hát meg-
tudtam, anélkül, hogy kétségeskedtem vagy
kérdetnem volna, hogy ez ünnepeit hősiünk
iránt a világ a legnagyobb tévedésben van, s
hogy ő csakugyan egy nagy tűkfilkő.

Pár nap mulva az öreg lelkész, bizalmas
együttléltünk alkalmából fölfedezte előttem a
titkot. A következőket beszélte el:

Mintegy negyven év előtt tanár voltam
a woolwichi katonai akademiában. Jelen volt-
tam a fiatal Scoresby fölvételi vizsgálatánál.
Valamennyi tanuló csinosan, s okosan felelt,
míg Scoresby urfi semmit se tudott. Egyébkint
szembetűnőleg jó, barátságos, szeretetreméltó
s igénytelen volt. Valóban kinos volt rám
nézve az együgyűség ezt a szomorú képét
előttem látni, s ostoba, bamba feleleteit hal-
lani. Egész valómat mély szánakozás szállta
meg iránta. Így szóltam magamban: ez a
fűzkő kétségkívül ismét megbukik, ha újból
vizsgálatra jő, tehát csak könyörületességet
gyakorlok, ha bukását, amennyire lehetséges,
elviselhetővé teszem. Félreihívtam, s pár szóból
kivettem, hogy Julius Caesárról tud valamit.
Mintán egyébről absolute fogalma sem volt,
hirtelenében, mint egy gályarabtal, bemago-
lítottam vele néhány kérdést Julius Caesárról.
Ő nem fogja elhinni, hogy e pár kérdéssel
a vizsgálatot fényesen kiállotta, sőt még di-

25—30 paragrafusban röviden megoldot-
ta volna az elvi kérdést s az átmenet
fűbb problémáit? Huszonöt paragrafust
bajosabb agyonbeszélni, mint kétszáz-
nyolczvanat.

Am próbálta volna meg csak a kor-
mány, hevenyészett 25—30 pontba fog-
lalt javaslatot terjeszteni a ház elé s e
rövid voltát a törvénynek azzal indokolni,
hogy nem szabad a fenyegető obstruk-
ciónak bűségesebb tápot nyújtani! Bez-
zeg szavalt volna gróf Apponyi Albert
nagy hangon a politikai morálról, mely
nem engedi, hogy az államosítás nagy
elvé ily rövidke, a reformot csak jelző,
de nem is körvonalozó törvény által kom-
promittáltassék! S bezeg hangzott volna
a szemrehányás: ha a kormány fél az
obstrukciótól, hát nyújtson be akkor egy
alaposan kidolgozott, beható, széles alap-
ra fektetett törvényt, a mely imponálni
a reform elleneinek, ne pedig ily 25 pa-
ragrafusos sílánytságot, mely egyenes ki-
hívás az obstrukcióra.

Igy szólt volna akkor gr. Apponyi,
aki ma a 280 paragrafust a sokasága
miatt tartja az obstrukció szűllőjének.
Ime, ez az ellenzék logikája és ilyen
mondjuk ki nyiltan — az ellenzék he-
veskedések etikájja. Valóban Gr. Szapá-
ry Gyula me-lehet elégedve politikájá-
val; mert ha Apponyi küőnb kritikát
rajta gyakorolni nem tudott, akkor az
megállja a sarat és didadt fog aratni
tovább is egy a parlamentben, mint az
ország közvéleményében.

Br Kochmeister lemondása. Kochmeister
Frigyes báró nem elnöke többé a budapesti
kereskedelmi és iparkamarának. Le-mondott
állásáról egy a kamarához intézett levelében,
melyet a keddi teljes ülés tudomásul vett.
Egyetlen hang sem emelkedett azt indítá-
nyozni, hogy a kamara iparkodjék b. Koch-
meister rabirai elbátározásának megmávitá-
sára. De akadt egy kisebbség, mely kegyetlen
irosiával „örvendetes“ tudomásul akarta véteti
ni a lemondást. A kamarai tagok magatartása
azon férfival szemben, kiknek érdemei és
buzgalma régebben épen ezen kamara által
oly gyakran voltak elismerve, hatalmas bizo-
nyítéka azon általános rosszállásnak, melyre

csőrő elismerést is kapott, mások rovására, kik
nánálán ezerszerte többet tudtak, esetleg nem
is kérdeztek egyebet tőle, mint azt a pár kér-
dést, melyet bebiláztattam vele. Valóban csu-
dálatos eset vala.

A későbbi valamennyi évfolyamokon is
támogattam őt, amaz érzéssel, melyet például
egy anya érez hűlye magzata iránt. S ő mindig
megmenekült a bukástól, igazán hihetetlen,
csudálatos módon. De végre is, ami többé nem
menthette meg, s ami okvetlenül kellett,
hogy nyakát törje, — a mennyiségben volt.
Elbátároztam tehát, hogy itt is annyira elvi-
selhetővé teszem számára az elkerülhetetlen
bukást, amennyire csak tehetem, s újra bema-
goltattam vele néhány kérdést, amelyek leg-
inkább előfordulnak vizsgálatok alkalmával, s
ezzel sorsára hagytam. Igen, uram, kísértse
meg megmagyarázni magának a fűzkő, az én
legnagyobb kétségbeesésemre, a vizsgálaton
az első díjat nyerte, s a legnagyobb kitünté-
tésekben részesült!

Egy egész hétig nem tudtam aludni.
Lelkiismeretem éjjel nappal egyre gyötört.
Amit tettem, csupán részvétből történt, egye-
dül azért hogy e szegény fia bukását eny-
hítem, — de ily eredményre soha sem szá-
mitottam. Bübűsnek, nyomoruitnak éreztem
magam. Egy fajakót fényes és e mellett
rendkívüli fontosságú pályához segitettem,
aki a legelső alkalommal magát s alattvalóit
okvetlenül tükre fogja tenni.

Ekkor ütött ki a kriami háboru. Mintán
háboru volt, így gondolkoztam magamban:
Békére nem számíthatunk tehát legalább
is lesz kilátása ennek a tökkolopnak be-
csülettel elesni a harcztéren, mielőtt ostobasága
napfényre kerülne. Fűldindulásra számítottam
s az csakugyan bekövetkezett s engem megrá-
kódlatott. A hivatalos lap legközelebbi száma

b. Kochmeister Frigyesnek a német színház ügyében követett eljárásáért. A Réty-Steinacker-féle ügy is a Steinacker hátránvára végződött, úgy hogy a történetek után Steinackernek sem marad egyéb hátra a lemondásánál. A kamara fegyelmi bizottsága, az ügyrend paragrafusainak bőséges idézésével azt indítványozta, hogy mert Réthy Dezső szabálytalanul hagyta el állását és mert engedély nélkül hozta nyilvánosságra a titkos ülésen történeteket, közzétett lemondó levelét és ismételt elhárítást, a kamara rosszat és tiszteletet és alaptalan vádakat emelt, tehát lemondását ne vegyék tudomásul, hanem fegyelmi uton mozdítsák át. A fegyelmi bizottságnak a büntetési büszkölködése azonban nem talált viszhagra. Madary Gábor ellenkezőleg ezt indítványozta, küldjenek ki bizottságot a Steinacker Ödön titkár ellen emelt vádak megvizsgálására. A gyűlés ezt sem fogadta ugyan el, hanem Weisz Berthold indítványára kimondta, hogy a kamara rosszalja Réthyókat a kamarával szemben követett eljárását, különben pedig tudomásul veszi lemondását. Ezzel véget ért a rég buzgódtatott ügy.

A trónörökös rendezése. Pesti Hírlap Bécsből azt a távirati értesítést veszi, hogy a trónörökös kérdése közelebb formális államjogi elrendezést fog nyerni. Az államjogi rendezés előkészületei már megtörténtek s ez magyarázza meg Szilágyi magyar és Schönbörn osztrák igazságügyi miniszterek legutóbbi érintkezését is. A két miniszter minden szükséges állami okiratot kidolgozott s a trónörökös ügye valószínűleg még az 1891. év folyamán, de mindenesetre 1892. elején rendezetni fog és ezt a monarchia mind a két államában kihirdetik. Károly Lajos főherceg, a közvetlen trónutód ugyanis lemond elszökött fia: Ferenc Nándor főherceg javára mind a két trónra vonatkozó igényéről s így a fiatal főherceget fogja a legmagasabb elhatározás trónörökösé nyilvánítani. A nagy államjogi aktsal fog lehetőleg egy időben, Ferenc Nándor trónörökös eljegyzése is közzétetni.

Külföld.

A készülődő Oroszország. A Köln. Zeitung orosz katonai tudósítója beavatott forrásból arról értesül, hogy Oroszország még ez évben új hadtestet alkot a nyugati határ részére, minek következtében nagy jelentőséggel bír csapat áthelyezések szükségére beállani. Kelet Oroszországból egyre szedik a csapatokat és viszik a nyugati határ felé. Időnként a 38-ik divízió is, a Dél-Kaukásusból. Oroszország azzal, hogy csapatait a török határról visszavonja egészen elvonja, háboru esetére legalább is a szultán jóakarát akarja biztosítani. Az orosz kormány elérését nagy jelentőségűnek tartják Ugyancsak ez a tudósító írja, hogy a tengerészeti minisztérium elhatározta nagyszámú torpedó cirkálóhajó építését. E terven ugyanis az orosz haditengerészet más országokéval szemben tetemesen hátra van.

Ujabb lázadás Amerikában. Guatemala város lakói fellázadtak e hó 15-én Barillas elnök ellen. Ennek következtében a lakosság és a csapatok közt három napig folyt a harcz, miközben előbb a gyalogságot a lakosság visszaverte, erre azonban ágyukat szegyeztek a lázadókra. A halottak száma 500-ra rug. Végül Barillas segédszerepekkel elfolytatta a lázadást.

meghozta a tuskónak kapitánnyá való kinevezését a harostérre induló ezredek egyikénél. Sokkal érdemesebb, derekabb katonák lényegesen megállított, mert rangban közvetlen Scoresby következtét utána. „No, ha ennek is meg kell történnie — gondolom magamban, — akkor előre láthatólag tíz perc alatt valamennyien az örkíre előtt fogunk állani. Ez aztán majd csak ledegradálja ezt a szamarat.”

Kemény ütközet volt. Ezredünk állása egyike volt a legnagyobb fontosságúknak az egyesült hadseregekre nézve. Egyetlen kis hiba, vagy elnézés okvetlen csatavesztést idéz vala elő. E válságos pillanatban ami ezredünk élén álló hallhatatlan számának az ölkébe, hogy elhagyja pozícióját s ezredével támadást intéz a közelékvő halmok ellen, hol még csak nyoma sem volt az ellenségnek! „Én is megyek — gondolom, — úgy is ez lesz már a vége.” S csakugyan neki indultunk, s elfoglaltuk a halmokat, mielőtt örült mozdulatunkat észrevették, s megakadályozták volna. S mire bukkantunk? Egy eldugott, nem is gyanított orosz tartalékhadtestre. S mi történt? Megsemmisültünk? Száz eset közül kilencvenkilencben mással okvetlenül ez történt volna. De mivelünk nem! Az oroszok azt hitték, hogy az egész angol sereg a nyakukon van, cselofogásuk föl van fedezve s ellensúlyozva. Képtelenségnek tartották, hogy egyetlen ezred merjen e pillanatban s e helyütt ellenük támadni, azért futólépcsőben kezdtek visszavonulni, s mi utána. Ők magok törték át az eddigelé áttörhetetlennek tartott orosz centrumot, s az egyesült seregek eddigi kedvezőtlen helyzetét egyszerre gyors és fényes győzelemmé változtatták.

Napi hírek.

Az aradi vértanúk emlékére f. hó 6-dikán a debreczeni 1848/49-diki honvéd egy-let a r. kath. templomban gyász isteni tiszteletet fog rendezni.

Simonffy Imre polgármester a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott városi ügyekben. Utazásának főcélja különösen az, hogy a miniszteriumnál megtegye a lépéseket a fogyasztási adók bérlete iránt, a mi nagyon fontos a városra nézve.

A Debreczeni Tornaegylet folyó október hó 11-én azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a tornateremben évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet f. tagjait az elnökség lapunk útján tisztelettel meghívja. A közgyűlés tárgyai: 1. Évi jelentés. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Költségvetés és költségeloirányzat. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok.

A szüret javában folyik szőlőskertjeinkben, némely helyen pedig már be is fejezték. Az eredmény bizony nem valami fényes. A most 17—18—20 frton kél és nagy keres letnek örvend.

Dalestély. Mint halljuk a kereskedő ifjak dalköre október hó 10-én a Margit fűrdőben új műsorral dalestélyt rendez. A próbák serényen folynak, és híhető, hogy az általa eddig elért siker és hírnevében méltóan álland a közönség elé.

Városi szegény és árvaügy. A városi közgyűlés által a kormányhoz félévenként fölterjesztetni szokott jelentések szerint a városi szegények száma a f. év első felében 254 volt. Ezek közül 126-an a ref. szegény-ápolóban, 12-en a r. kath. szegények házában gondoztatnak; 116-an pedig kolduási engedéllyel bírnak. A vagyonatlan árvák száma volt 1856; ezek közül 560 a város által kezelt prot. árvatartó pénztárból segélyeztetik; 1165 szülőknél és magánjóltevőknél van elhelyezve; a Thezezinum kath. árvaházában neveltetnek 46-an; a növegyeti árvaházban 13-an, mint cseléd szolgál 73.

A zenede háza. A debreczeni zenede választmánya közelebb tartott ülésében Sesztina a Lajos elnök és Simonffy Emil igazgató bejelentették, hogy a zenede részére előnyös föltételek mellett megvásárolták a kedvező helyen fekvő Kainrath-féle házat ondódi 9 hold földjével együtt 21000 frtért, előleget is adtak, a szerződést megkötötték, melyre az esetben, ha a zenede a vásárhoz hozzá nem járulna ök a maguk részéről szavatosságot vállaltak. Kifejtették, hogy a házvetelre öket több fontos indok sarkalta. A növevények száma évről évre szaporodik, az idén már felülmehetett a 150-en; a jelenlegi helyiség az aránylag magas házból dacára is szűk és kényelmetlen, nem termel, csak kicsiny szobái vannak a zenedének; tőkét után pedig az eddigi 5 és 5 1/2% helyett csak 4% -et fizet a takarékpénztárnak. Mindezeknél fogva kérik a házvetel elfogadását. A választmány azt egyhangulag elfogadta és a jövő héten, szerdán tartandó közgyűlés elé viszi azon reményben, hogy a közgyűlés is hozzájárul a szerződés megkötéséhez és ugyanezre elhatározza a saját telken leendő házépítést, mely a zenedét valahára a régóta óhajtott állandó otthonhoz juttatja.

Thornai P. István püspök levele. Nehány héttel ezelőtt közöltünk egy 1848-ból fennmaradt levelet, melyet Debreczennek egykor híres predikátora és tiszántuli püspök írott a városi tanáchoz. E levelet a városi tanács a közlevéltárból most főt, Révész Bálint püspök útján odaajándékozta a tiszántuli egyházkerület levéltárának.

Az izr iskolában a tanítók közreműködésével, a közelgő nagy ünnepek alkalmával nyilvános isteni tisztelet tartatik, mely alkalomra jegyek holnap egész nap ugyanott válthatók.

A Haynau alapítványra, melyet a szomorú emlékü tábornok az 1848/49-diki szabadságharcban munkaképtelenné vált honvéd ellátására hagyott, Debreczenből még eddig egyetlenegy öreg honvéd folyamodott: B. I.

Kitüntetett fényképész. Szép kitüntetés érte Papp Albert debreczeni fényképészt, ugyanis a temesvári kiállításon, kiállított fényképeirért arany érmét ítél meg neki a jury.

A debreczeni honvédegylet elnöksége fel fogja hívni a dalegyeletet, hogy az október hatodikai hazafias ünnepélyen, mely a helybeli róm. kath. templomban fog megtartani, közreműködésükkel emeljék az ünnepély díszét.

Keménytűz. Kiscsapó-utczán Lipthay Miklós házában tegnap keménytűz ütött ki, melyet minden baj nélkül eloltottak. **Az ártezi kut furasában** már 815 méter mélységre haladtak le. A furó most már fővenyes anyagokat hoz fel.

Szerencsétlenség a vasutnál. Szabó Vincze 40 éves róm. kath. géplakatos tegnap délután a vasuti állomáson baleset érte. Egy kocsi fa kerekébe egy szöveget akart beverni, azonban a tolató mozdony megindult a kocsival, miközben a géplakatos megcsuszott és jobb lába a kerék alá került. Lábszár-csontaja egész ronos lett, úgy, hogy a kórházban, a hova beszállították, azonnal amputálni kellett. Szabó még mindig eszmélet nélkül fekszik, úgy, hogy nem lehet kihallgatni. A III. kerületi kapitányság megindította a nyomozást abban az irányban, hogy ki a szerencsétlenség okozója.

Egy elbuzult „kereskedő.” Szerencsés fogást csinált tegnap a rendőrség a nagyerdőben. Egy uttlik Sándor nevű volt kereskedő segéd grasszált már régebb idő óta a városban. Először is ellopott a mostoha anyjától 450 frtot, aztán elemelte a kollegium egyik szobájából Tóth László tanító téli kabátját és becsapta a zálogházba. De tetteinek koronája az volt, hogy a következő levelet írta Lipthaynak: „Küldjenek a cizmemre azonnal 1000 frtot, mert különben az életükkel játszanak. Ha a 1000 frtot 2 nap alatt meg nem kapom, majd meglátják mi lesz. Egy elbuzult és bukadó kereskedő írja ezt önöknek, aki leszámol az életükkel, egyebekben pedig kötelezi magát, hogy az 1000 frtot egy hét múlva postán visszaküldi.” Egyik biztos a nagyerdőben csípte el az elzúrt veszedelmes embert, a ki azt állítja magáról, hogy a mostoha anyja üldözése vitte őt ennyire. Atadták a kir. ügyészségnek.

A zónaid folytán ma, október elsején 26 perccel később érkezik a vonat, 26 perccel később kapjuk a postát. Ugy, hogy midőn a városi órák a városban 3 óra 35 percz van, akkor a vasutnál 3 óra 9 percz mutat az óra és ekkor érkezik a pesti vonat. Tegnap már ez így volt. Ez sok zavarra ad okot és jó lenne, ha a városi órák is a zónaidőre igazítottának át nálunk Debreczenben is, mint az már megtörtént Aradon is.

A hegyi szüretet idajét Biharvármegye okt. 19. és következő napjaira tűzte ki s erről értesítette Debreczen város tanácsát is. Nem olyan régen még több száz debreczeni polgárt érdekelte az a hír, akiknek terjedelmes szőlőbirtokaik voltak az Érmelleken. De ma? ...

Rögtönzött háborút rendezett tegnap egyik korecskában négy újoncz, mutogatván egymásnak a virtust. Verekedésük közben

egy kis Manlicher-nélküli vér is pirosította a padlatot, a mennyiben az egyiknek betörték az orrát. A „bundások” azonban annyira megijedtek az „első vér-től”, hogy abba hagyták a verekedést és így történt, hogy nem történt semmi baj.

Dr. Kentzler József városunk ismert orvosa Dr. Lőri gége osztályán volt assistens, ki a nyáron át tudvalevőleg Gleichenbergben mint fűrdőorvos évek óta működik, hazaérkezett és ismét leginkább gége- bel és gyermekbajokban rendel reggel 8—9 d. u. 2—4 óráig. Lakása a nagy czegléd utca 2151 sz. első emeletén Kardos ur társaságában.

Verseny kuglizás. Folyó év október hó 4-én vasárnap d. u. 4 órakor a pénzügyi tisztviselők posta-épületben levő kuglizás helyiségében ez idényben utolsó versenykuglizás rendeztetik, melyre úgy az egyleti tag urak mint a résztvenni óhajtó közönség tisztelettel meghívhatnak.

Találatott két szép agár. Tulajdonosa átveheti a II. ker. r. kapitányságnál.

Hideg meleg. A múlt heti hideg, mely több helyen havazással, mi felénk pedig egy kis fagygyal is járt, nem volt tartós. Tegnapra már megenyhült az időjárás. Az időjelző intézetek jóslása szerint a meleg még növekedni fog, de aztán nemsokára az lesz belőle, hogy eső következik.

Kafkán-Hegyesy Mari asszony, a nemzeti színház tagja tegnap délután 3 óra 9 perczkor férje kíséretében Debreczeuba érkezett.

Az alsó szabolcsi ref. egyházmegye népmozgalmi kimutatása szerint az egyházmegye híveinek száma 53999 f, 54116 nő, összesen 108115; született a múlt évben 2308 f, 2356 nő, együtt 4664 gyermek, meghalt 1695 f, 1708 nőnemű, együtt 3403 egyén; a szaporogás 1261. Házaságra lépett 973 pár. Áttért 28, kitért 8, 12647 6—12 éves közül iskolába járt 10219 —, 4654 13—15 éves tanköteles közül 3163. Tanítók száma 117, ezek közül 106 rendes; 73 okleveles, 38 igazolványos, 3 lelkesztanító, 3 oklevél nélküli.

Dr. Káli Hegedűs József karlsbadi fűrdő orvos nyári tartózkodási helyéről Karlsbadból hazajövetén, ithoni orvosi működését újra megkezdte. Rendel d. e. 8—9 ig, d. u. 2—4 ig.

A kegyelet tolvajja. Régen feltűnő volt már az, hogy a péterfai temetőben az kegyeletes rokonsg által felállított fejfék eltűnedeznek. Arra senki sem gondolt, hogy ezek a fák éppen olyan jók a fűtésre, mint a többi fa. De igen gondolt erre Benecze Bálint régi híres, eleven ló bőr literálór és midő a lókötés nemesterségét nem űzhette a sok istennyi magyarszeű zsandár miatt, hát ilyen alacsonyabb minémiségű mesterségre adta magát: tüzelő fát szerzett a temető fejfékből s azt részint fűtésre használta, részint eladogatta. A rendőrség azonban rájött a manipulációra és úgy Benecze Bálintot, mint manipuláló társát Kocsis Sándort a bíróság elé állította.

Szállítás a hadsereg részére. A munkácsi cs. kir. katonai élelmezési raktár felügyelősége a debreczeni kerületéhez tartozó Szatmár és M. Sziget városokban elhelyezett m. kir. honvéd és cs. kir. közös hadesapatok részére 1892. év január 1-től bezárólag 31-ig szükséges kenyér és zab mennyiségére pályázatot hirdett, melynek feltételeiből kiemelkedik, hogy a kenyérre két-féle ajánlat tehető t. i. a kenyérnek tiszta rozsliszttól vagy felében buza, felében rozsliszttól való előállítására, — továbbá hogy községek bántpénz s óvadék letételétől feltétlenül fel vannak mentve s úgy ezek, valamint a mezőgazdasági egyesületek, és termelők ajánlata másoké felett előnyben részesül. Az idevonatkozó közelebbi feltételek a keresk. és iparkamara hivatalában (N. Hatvan-utca 1445. sz. a. a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

X. A „Magyar föld” XII-ik évfolyamu köz gazdasági naplap, mint mezőgazdasági szak irodalmunknak tényleg hűzaggatól organuma ismeretes. Így nyilatkozik a magyar kir. földművelési miniszter 1923/III. 17. számú — valamennyi törvényhatóságokhoz szóló — rendeletben, amely rendelettel: a lapot, mint helyes irányut, s mint olyant, mely jelenleg egyedül áll — mint gazdasági napi lapot — a belügyminiszterrel egyetértőleg ajánlja. T. olvasóink figyelmét kívánjuk ezen fővárosi naplapra terelni, melynek egyik munkatársa Jámbo Ernő ur magát nálunk bemutatta, s az illető ur néhány napig városunkban tartózkodik a lap terjesztése céljából. — Több érdekes tartalommal fogva, kiválik e lap még legmegbízhatóbb kereskedelmi tudósítási táviratai s a közönséget egyaránt érdeklő jegyzetei: gabna- és értékdöszdésre nézve. Innen veszik át a többi fővárosi lapok a kereskedelem, gazdaság s iparügyekre vonatkozó táviratokat sat. A lap olcsó előfizetése mellett (12 frt egy évre) mint napi lap, megérdemi a gazdák, kereskedők és iparosok partfogását, kiknek hasznos, jó szolgálatokat tehet. Örvedetes lenne tehát, ha a lap városunkban is terjedést nyerne.

Irodalom.

A Kisfaludy Társaság tegnap szerdán délután öt órakor tartotta szünet után első ülését az akadémia kistermében. Tárgyai: „A daru és a fecske” rajz Bakasy Sándortól; „Egyhülés”, költemény Gyulai Páltól; „Hiuság”, novella Vértési Arnoldtól, felolvassa

Vadnai Károly nyének fordító ügyek.

Szegény de Nethy fra legszobokbet. fellekesit-tt hogy meg egy — francia pt Egy bécsi lap Izelitől közzabokor a d strófáját:

„Am Fusz Leg'an m Flüst're in Und name Vagy a „Wie y In der Alle st Drans.

A „Magy névtára” ezen jelenn. A szerkesztéssel talt bizta megvégen kerül Magyarországs szes helységlálás szerinti kezeti és nem

A magy van: egyik e Molnár Győr lyaja ismere büszkesége v III. Richárd perei alkjai azok előtt a mel, nagy et repoket — é gal. Alkotása a sok föléle szinezés gyak hogy teljes Akik játéka tekintették, apró rigolyá nyujtott, me tartalom min zeti színház illeti bele az

Atmet a nép vidékre ker tobbat, akko aki sem az akart, tanit hogy fölneve méi szeriat. ezek között a így halt meg hetségü műve sülve, előbb megnyugszik

* A ker lezőnk értes helyiségükbe hogy a drág minő lépése ételek árát a külön felszát szelt fehér feletteni s a barna kenyé tesznek a vendéglő ár magasabb ár — Végül új javaslatot a nagy gyűlés

* Légy Jakab hente légy csipte, dagadt s m után nézett konstataltát tató lelkiti megadással óra mulva szonyt háro nek a szó maradt.

* Az „Daily Tele önteni. A kibocsátott sem hasznos lenség uralk hogy kenye mára. Az é fog tetőpon kerületből a a melyekbe segít a pa magukon es kodik a czé hogy magát gonyók rész terinosiaw, mányokból.

* A jó folyton tűn zási nép

Vadnai Károly; „A bíró”. Coppée költeményének fordítása, Endrői Sándortól. Végül folyó ügyek.

Szegény magyar népdalok! Nemrég Jean de Néthy francia prózába vetkeztette ki a legszebbeket. Ez a próza fordítás aztán úgy fellelkesített egy Carneri B. nevű németet, hogy még egy kifordítást próbált rajtuk és — francia prózából csinált német verseket. Egy bécsi lap ki is adott belőlük néhányat. Izelítől közöljük a két kéze átment „Ró-zabokor a domboldalon” kezdetű dal első strófáját:

„Am Fusz des Hügel, im Rosenhain,
Leg' an mein Herz dich, du Liebste mein;
Flüstre ins Ohr mir! Ich liebe dich! —
Und namentlich wohl ich fühl ich mich.“

Vagy a „Fekete szem éjszakája” kezdetű:
„Wie viel Sterne mag's wol geben
In der schwarzen Augen Nacht?
Alle sind in deinen Augen,
D'raus der ganze Himmel lacht.“

A „Magyar korona országainak helység-névtára” ezuntal állami kiadásban fog megjelenni. A kereskedelmiügyi miniszter a szerkesztéssel az országos statisztikai hivatal bízta meg. A könyv, a mely december végén kerül ki a sajtó alá, tartalmazni fogja Magyarország és Horvát-Szlavonország összes helységeinek nevét, a legutóbb népszámlálás szerinti népességet, valamint a birtokosok közti és nemzetközi viszonyokat.

Művészet.

A magyar színművészetnek nagy halottja van: egyik egykor kitűnő előadó művész; Molnár György tegnap reggel meghalt. Pályája ismeretes. Alig egy-két évtized előtt büszkesége volt a Nemzeti színháznak. Az ő III. Richárdja, Lear királya, általában Shakspearei alakjai feledhetetlenek maradnak mind azok előtt akik valaha látták. Mély értelemmel, nagy erővel tudta ő megjatszani a szerepeket — és az onfelül roppant modorosággal. Alkotásainak tisztaságát, élvezhetőségét a sok fölösleges csafra, egyoldalú bizarr színvétel megzavarása, anélkül azonban, hogy teljes mértékben megromlani képes lett volna. Akik játékaikat magvát, legfőbb tartalmát tekintették, azok képesek voltak ezektől az apró rigolyáktól eltekinteni s élvezték amit nyújtott, mert maradt azokban élvezetes és tartalom mind. Azonban lassanként a nemzeti színház magas művészi színvételére nem illett bele az ő férgyművetlen tehetsége. — Atment a népszínházhoz törendezőnek, majd a vidékre került s amikor már azt sem bírta tovább, akkor feljött ismét a fővárosba s ő, aki sem az időtől, sem senkitől tanulni nem akart, tanítványokat gyűjtött maga köré, hogy fölnevelje őket a színpadnak saját eszméi szerint. Nem sok tanítványa akad s ezek között figyelemre méltó egy sem. S így halt meg ma a férgyművetlen, nagy tehetségű művész, szinte tragikusán megsemmisülve, előbb lélekben, aztán testben. Végre megnyugszik — nyugodjék istenben.

Vegyes hírek.

* A kenyérgyártás Berlinben. Mint levelezőnk értesít, a berlini vendéglősök egyetemi helyiségükben tanácskozást tartottak aziránt, hogy a drága kenyérrágra való tekintettel minő lépések teendők. Az egyik része az élelem árát kívánja mérsékelni s a kenyert külön felszámítani. A másik része csupán egy szelét fehér kenyert ajánlott a terítékhez feltenni s a vendégeknek többi szükségletét barna kenyérral kielégíteni, melyet díjtalanul tesznek a vendégek elé; mások pedig a mai vendéglői árak mellett a kenyérért külön is magasabb árak követelését hozták javaslatba. — Végül öt tagot küldtek ki ezen kérdésben javaslatot tenni, mely felett a vendéglősök nagy gyűlése fog végleg határozni.

* Légycsipesz áldozata. Lugoson Fischer Jakab bentest a napokban valami veszedelmes légy csipete meg a nyakán. A csipés helye feldagadt s mire szegény ember orvosi segélyt után nézett, a legnagyobb fokú vérmérgözést konstataáltak. Tudta hogy meghal s a gyónató lelkiatyának, Chován Zsigmondnak egész megadással mondta: csak siessen, mert egy óra múlva végem van. Vége is lett s hű aszonyt három gyermekkel hagyott hátra, kiknek a szó szoros értelmében semmiük sem maradt.

* Az éhínség Oroszországban mint a „Daily Telegraph” írja kezd ijeszítő mérvet ölteni. A kormány által az éhínség enyhítésére kibocsátott rendeletek inkább károsnak, mint sem hasznosnak bizonyulnak, és teljes fejtelenség uralkodik. Asszonyok eladják magukat, hogy kenyeret szerezhessenek gyermekeik számára. Az éhínség valószínűleg novemberben fog tetőpontjára hárni. A kormányhoz több kerültebből a parasztoi határozatai érkeztek, a melyekben kijelentik, hogy ha a császár nem segít a paraszton, akkor maguk fognak magukon segíteni. A belügyminiszter vonatkozik a császárnak előterjesztést tenni az iránt, hogy magánpénztárából nyújtson segélyt. Sür-gönyök részleges kiadásokat jeleznek Pektarinoslav, Nisni Novgorod és Kazan tartományokból.

* A józan elzasziak. Mialatt a francziák folyton tüntetgetnek Elzaszt, maga az elzaszi nép kezd higgadtan megítélni a

viszonyokat. Strassburg városának egyik képviselője kerekén kijelenté egy párisi hírlapíró előtt hogy az elzasziak most már nemet akarnak maradni. Okoskodásuk igen egyszerű. Belátták, hogy Franciaország csak város háboru után kerülhetnének vissza, az a háboru pedig újra Elzaszt pusztítaná el. Erre pedig semmi vágyódásuk.

* Dobozyáros bűnhődése. F. K. budapesti dobozyáros a napokban nagyobb mennyiségű megrendelt dobozt küldött R. J. gyógyszerésznek. Ez átvette a küldeményt, de mivel a dobozok rosszak voltak, a kocsisal magához kérte a gyárost, a ki mi rosszat sem sejtve, sietett eleget tenni a meghívásnak. Alig lépett azonban be a gyógyszerész-tárhoz, a patikus hirtelen egy dobozt nyomott a fejébe, aztán ültetőni kezdte jobbról, balról. A dobozba bujtatót gyáros, a ki éppenséggel nem tudta felogni a fején véghezvitt éktelen dobolás okát és származását, pár perc múlva ismét kint találta magát az utcán, a nélkül, hogy ehhez az ő cselekvéséi is hozzájárult volna. Most szörnyen kívánsai arra, mi volt tulajdonképp az oka a dobozos komédiának. és éppen erre való tekintettel becsületértései pert akasztott a patikus nyakába, a kinek a büntető járásbírósg előtt kell majd bővebb magyarázattal szolgálnia.

* Öt év öngyilkosai. Egyik aradi lap szomorú statisztikát közöl, az utóbbi öt év alatt Aradon elkövetett öngyilkosságokról, melyből kiténik, hogy az öt év alatt összesen 92 öngyilkosa volt Arad városának; ebből esik az 1886-ik évre 19, 1887-re 12, 1888-ra 15, 1889-re 21, 1890-re 11 és a jelen 1891-ik évre 14 öngyilkos.

Tisza Nagyváradon.

Tisza Kálmán tegnap reggel nejevel együtt érkezett Nagyváradra, ahol fogadtatására a megye notabilitásai gyűltek össze, s Sal polgármester üdvözölte, mire Tisza a következőket válaszolta:

„Valójában zavarban vagyok, hogy mit válaszoljak a hozzám intézett szíves szavakra. Zavarban vagyok, mert ismételné nem szeretek. Miután pedig érzelmeim a város és lakói iránt, becsülésem hazafiságuk iránt, a mióta csak gondolkodni tudok, egy és ugyanaz, „különböző szavakat találok igen nehéz és ezért nem marad más hátra, mint megköszönni most is szíves megjelenésüket, mint bevallani, hogy ha önzés nem volna tölem öntöknek alkalmatlanságot csinálni gyakrabban venném igénybe a megjelenés lehetőségét; de így, mert érzem, hogy ez önzés volna, megelégszem újabb helyzetemnek előttem igen kedves eredményével, hogy mint egyik egyszerű polgára a városnak, gyakrabban jelenhetek meg kebelében és gyönyörködhetek fejlődésében, mi soha nem egyes embernek, hanem mindig a város összes lakói és a polgárság igyekezetének eredményei. Legyenek meggyőződve, hogy én, kinek lehet sok hibám — és bizonyval van is — de a kinek hibái közé — egészen nyugodt lélekkel mondhatom — a hálatalanság soha nem tartozott és tartozni nem is fog, nem fogom elfeledni soha azt a sok jót és szíveséget, mit velem tettek.“

Egy óraker Tisza Kálmán tiszteletére a „Fekete sas-hoz címzett számloda nagytér-mében díszedeb volt. A terebe, bár 300 terítékű volt is a díszedeb, a jelentkezők mind be nem fértek, a karzatok is mind zsúfolva voltak és a hölgykarzatra már tizenkét óraker nem lehetett bemenni. A hölgyek közt Tisza Kálmán is ott volt. A mikor Tiszák beléptek, riadó éljenzésekkel fogadták. — Tisza Kálmán mellett Döry főispán és Zádor táblai elnök foglaltak helyet.

Tisza Kálmán Döry főispán Hlatky Endre pártelnök beszéde után beszélt. Beszédéből, melyre legközelebb visszatérünk, kiemeljük a következőket:

Nem fogok sok újat mondani, mert hiszen a képviselőházban akkor mindjárt ez azóta is alkalmilag nyilatkoztam, de kénytelen vagyok kissé visszatérni. Azt hiszem, önök is mindnyájan tudják, hogy midőn a honossági törvény majd tizenkét évvel ezelőtt megalkottatott, habár ki van benne mondva, hogy annak a honosságnak távollét által való elvesztésére vonatkozó szakaszai azokra nézve, kik távol vannak, — értette mindenki az emigránsokat — csak tíz év múlva lépnek életbe, mégis akkor mindjárt elhintett a gyanu némelyek által, hogy azok, az emigránsok és főleg azoknak feje ellen intézvék Hiszen ha meg nem mondatott volna is, minden jóhiszemű ember beláthatta volna hogy ha valakit a törvény az állampolgárok közül ki akar zárni, a ki 78 éves, nem fogja azt mondani, hogy rá nézve csak tíz év múlva lesz érvényes a törvény. (Élénk tetszés. Ugyvan!) Ez azonban nem gátolta azokat, kik ezúlszerűen látták, hogy ez lappangó gyanusításoké folytonosan fenn tartassék, hogy midőn a tíz év eltelt, ezzel újra nagyobb mértékben lépjenek előtérbe. Ekkor történt, hogy a kormány meg akarva nyugtatni és el akarva enyhíttetni még az

árnyékát is azon gyanunak, mintha bárkiben is az a szándék lehetett volna, hogy kizárjon valakit és épen hazánkban egy nagy fiát az állampolgárok közül, kinyilatkoztatta, hogy mindazok, kik ha nem is a törvényben sokszorosán előírt módon, de az érintkezést hazai hatóságainkkal fenntartották, nézete szerint az állampolgárságot megtartották és rá jök nézve a tíz év megszakítva lett. Ezzel azonban nem elégednek meg, hanem folytonosan jöttek és sürgettek és midőn én tisztán a magam nevében november havában utóljára nyilatkoztam, bár határozottan megmondtam, hogy én semmi újat mondani nem akarok és csak ismételné kívánom azt, amit már máskor mondtam, látnom kellett, hogy azt következtetik szavaimból, mintha megígértém volna, hogy minél előbb egy novellát fogok előterjeszteni csak azért, hogy ezen szakasz értelmét egy férfira nézve megváltoztassák. Minthogy ez szándékomban nem volt, rögtön gadoskodtam arról, hogy ez megirassék, és megvallo-m őszinén, hogyha csakis az ellenzéki hírlapok és szónokok hitték, vagy hirdették volna ezt, talán nem helyeztem volna rá súlyt, mert megszoktam nemcsak mint miniszter, de mint egyszerű képviselő is, hogy minden szavamat minden nyilatkozatomat félreértik, vagy félremagyarázzák ellenfeleim. (Tetszés, bizonyosan ezt fogják tenni mai nyilatkozatommal is. (Derült.) De mert azt kellett látnom, hogy némelyek politikai barátaim közül, vagy hogy olyanok, kiket ba ezek közre nem számíthatok is, de kik irántam elfogultanok, sőt rokonszenvennel viseltetnek, azou hitben voltak, hogy én ez iránt pozitív ígéretet tettem, már meg kellett gondolnom a következtetéseket, közbejött a mindnyájunk által ismert turini levél, mely kimondja, hogy azt a mit a magyar törvényhozás 1867. óta a közjogi alapon teremtett és teremteni fog, az illető nagy férfi semmisenk és érvénytelennek tekintti, és e mellett oly kifejezésekkel él az iránt, a ki nemcsak koronás király Magyarországnak, de a kit pártkülömbőség nélkül a nemzet szeretete és hódolata környez. (Élénk éljenzés!) a melyekkel élni sehol a világon annak, ki állampolgár akar lenni, az ország fejeiről nem szabad. (Ugy van!) azt hiszem, hogy ez biggadt megfontolás mellett kellő tápot szolgáltatott volna arra, hogy még ha tettem volna is ígéretet, ne érezsem magamat kötelezve ígéretem beváltani. (Ugy van!) Mert ha valakinek nagy multja van, s bizonyonyal Kossuthnak nagy multja van — ha valaki hazája történelmének egy kimagasló alakja — s ő bizonyára ez s az is marad, bármennyire is visszaélnék nevével azok, kik magukat barátainak hirdetik, de olyan nagy senki sem lehet sehol a világon, hogy nagyobb legyen, mint maga a nemzet, mert a nemzet nem egyebet, mint az állam polgárainak összesége, egyesülve a koronás királlyal. (Ugy van!), de meg kellett gondolnom, hogy azon tapasztalatok után, melyekre röviden hivatkoztam, nemcsak ellenfeleim közt, de más körökben is fenn fog állani a gyanu, hogy én ezen levelet kibúvó ajtóval használok arra, hogy szavam beváltása nélkül kormányom maradjak, oly dolog, mit saját lelki énem sem bír magára vállalni, megerősített azonban szándékomban a kötelességérzet, mert erős a meggyőződésem, hogy a mely kormányfőfőirra nézve, kiről nemcsak ellenfelei hirdetik, mert ha erre valamit ad, gyenge ember, — de jó barátai elhiszik azt, hogy kibúvó árán is akar kormányom maradni, az többé mint magyar miniszterelnök nehéz helyzetben, benn az országban sokszor és a monarchia másik államával közös viszonyban soha többé kötelességét sikerrel nem tudja teljesíteni.

Hogy visszalépésem után mi történt, s hogy mennyire vált be az ígéret: talán mindnyájan tudják. Egy darabig volt valami fegyver szünetforma, melyben nagy figyelemmel lesték az ellenzéki hírlapok és képviselők, hogy miképen bomlik majd fel lassankint a szabadelvű párt. Mikor azonban az magától sehogy sem akart megtörténni, akkor neki állottak, hogy majd öklöknek talán egyet rajta. (Halljunk! Halljunk!) Egyszer azt hirdették, hogy a miniszterium meghasonlott saját kebelében. Mások meg azt híresztelték, hogy hol egy, hol más klikk fondorkodik a pártban a kormány ellen. Sőt meg-tisztelték engem is azzal — hogy még Tiszaklikkről is beszéltek. Hát, t. barátaim, megvallo-m, sokra kész voltam az ellenzék részéről, de hogy azt tegyék fel rólam, hogy én legyek az, ki elakarjam hitetni telélem, hogy én magam legyek eszköze annak, hogy megbomoljon az a minék létrehozásában én is fáradoztam — ez némileg meglepett. No de, mert ezen minden féle híresztelések sehogy sem akartak eredményre vezetni, nem csoda, hogy ezen, reményekben csalatkozott urak, kezdték elveszíteni hideggyököt és újonnan megkezdették a szenvedélyes támadást.

Az ellenzék nagyobb fele részéről tudjuk, hogy az utolsó hónapokban megtörtént az obstrukció, melyet néha tagadtak, máskor bevallot ak, sőt a melylyel néha dicsőkedtek (Derülttség.) és a melyet az országgyűlés végső szakában az ellenzék másik árnyalata is, nem mondóm, hogy épen helyeselt, de felemelte áldó kezét az obstrukciót csinálók fejére. (Ugy van!) Ez után áttért a külügyi helyzet esztelésére, s a következőket mondta: A feszült külügyi helyzet nagy áldozatot követel minden nemzettől s így tőlünk is, mert ily helyzetben nem lehet soha megtagadni azt a mi az ország védelmére okvetlenül szükséges, mert az az önmagáról való lemondásnak a módja volna. Meg kell keresni a közeputat,

megadni a mi okvetlenül szükséges, meg nem adni csak azt, a mi ha jó volna is, de nem okvetlenül szükséges.

De ha ide redukáltatik is a dolog, oly terhek azok, a miket úgy is viselni kell, hogy ezek neheztették hosszasan az egyensúly helyreállítását, és bizonyonyal neheztik az egyensúly megtartását. Es ha, a mint meg vagyok győződve, a kormányok eltalálván a helyes közeputat, ez megtartatik és ha még nem zár is el — mert ezt is remélem — minden lehetőséget a reformok iránt, de két ségtelen, hogy azon ószegyek, melyekkel a terhek növekednek, a reformok gyors egymás utánját lassítják. De, t. uraim, utóljára is első dolog élni és bizonyosan élni, mert ha az életbiztonság nincs meg, akkor nincs reform, akkor nincs szellemi, nincs anyagi fejlődés.

Beszéde további folyamán a kisebbség erőszakoskodását tünteti fel a kormány hadlatátsága legimminensebb gátjának, mert ha minduntalan egy akadékoskodó kisebbség erőszakosan akarja saját akaratát érvényesíteni, ha egyszer meginog a hit, parlament és kormányzat iránt, meginog a hit benn és künn az államviszonyok konszolidálttsága iránt is.

Beszéde végén pedig az obstrukcióról szólna, erélyes és lelkes szavakkal utal a nemzet közvéleményére, hogy majd a következő választásoknál lesújtó ítéletével utasítsa rendre azokat kik legszenvedőbb érdekeivel játszanak. A beszéd frenetikus hatást keltett.

A banketten beszétek még Berkovic és Szécsényi, ez utóbbi Szapáry miniszterelnököt éllette Tisza Kálmán a délutáni vonattal hazatutott Gesztre.

Debreczeni piac.

Gabona és élelmiszcikkek.

Szept. 29. heti vásár.

Buza egy métermázsa 9.80—9.90.—10.00. frt. Kétszeres 8.30.—8.40.—8.50. frt. Rozs 8.30.—8.40.—8.50. frt. Arpa 5.00 frt. 5.15—5.20 frt. Zab 5.50 frt 5.60 5.70 frt. Tengeri új 4.30.—4.35.—4.40 frt Köles 4.00. frt. Rizs 22 frt.

Liszt egy méter mázsa legfinomabb 19 frt. 20 kr. zsemlye liszt 18 frt. 20 kr. fehér kenyér liszt 18 frt 20 kr. barna kenyér liszt 13 frt. 40 kr.

Buza dara egy métermázsa 19 frt. 80 kr. Arpakása egy métermázsa 19 frt 20 kr. Borsó szepelességi egy métermázsa 17 frt. 50 kr. Lencse szépelességi egy m. 19 frt. ... kr. Bab (pasuly) fehér egy m. m. 8 frt. 50 kr. Köles kása egy m. m. 14 frt 50 kr. Bargonya egy zsák 1 frt 20 kr. egy m. m. 2 frt 40 kr.

Szappan egy kilogram 28 kr. Fagyonyers egy kg. 22 kr. tisztított 40 kr. Háj egy m. m. 50—52 frt. Szalonna egy m. m. 52—54 frt. Disznózsír egy kilogram 58—60 kr. Cukor egy kilogram 42—44 kr. Marhahús 1 kgr. 46, 50, 52 kr.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Jutányos, szabbott áron kaphatók

Szabó Lajos fia

özégnél:

Divatos női ruhaszövetek,

kasán, flanel, moldon.

legújabb ruhadíszek,

fekete divatkelmek,

színes és fekete selymek,

mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.

Gyermek TRICOT öltönyök.

Normal gyapjú és pamut alsó-ingek,

ujjasok s nadrágok,

téli harisnyák, kesztyük.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói posztókban,

takarók és löpökrocokban.

Dusan berendezett

Raktár áll
a n. é. közönség rendelkezésére.

VÁSZNÁK,

ujdonság **ASZTALNEMŰEK** és

KÁVÉSTEBITÉKEK,

FEHÉRNEMŰEK,

jó mosató színes és fehér téli ruhák

FLANELLEK,

valódi Jäeger-árak és

díszes kelengyékiből.

Kardos László

üzletében CZEGLÉD-utca.

Női divat terem.

Kunz József és Társa

üzletében DEBRECZEN,

széknél

DEBRECZEN,

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség

becsés tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

legújabb divatkelmék

dusválasztékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját újonnan beren-

dezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakkép-

zett erők által izlésteljesen és jutányosan

állítatunk elő.

Vászon kész fehérnemű és szőnyeg

nagy raktárunk

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Majolika kályhák

míg a készlet tart

gyári áron alól

adatnak el

Szent-Királyi Tivadar,

műiparáru üzletében.

Régi kályhák javítása elvállaltatik.

Kaszanyitzky Endre

előbb

Kuhinka István K.

üveg, porcellán, lámpa és háztartási cik-

kek raktára

DEBRECZENBEN

ajánlja pontos ki-

szolgálat és gyári

árak mellett az

őszi és téli dényre

újonnan érkezett

és nagyválaszék-

kal berendezett

DITMARE

és

Brüner-féle

legjobbnak elős-

mert gyártmányu

szalon, függő

és

asztali

petroleum lámpái

s minden hozzátar-

tozó cikkek nagy

raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Eladó ondódiföld.

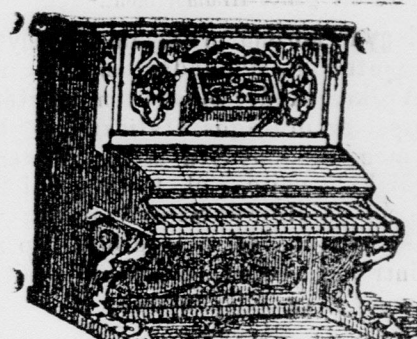
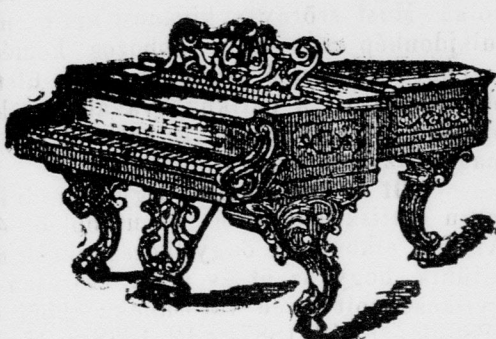
A kis-várad-utcai 2094 sorszámú házutáni 2 és 1/4 nyilas területű ondódi szántóföld szabadkézből eladó. Bővebb értesítés nyerhető ügyvédi irodámban.

Szabó Antal,
ügyvéd.

Zongorák részlet fizetésre.

SCHMIDT S.

ZONGORA HANGSZEREK és ZENEMŰVEK RAKTÁRA.

Uj zongorák 250 frt.

Pianinok 250 frt.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

zongora raktáramat

most ujjolag berendeztem,

hol is a legkitünőbb, zongorák és pianinok 250 frtől 700 frt-ig kaphatók, továbbá ajánlok kitünő hegedű hurokat, átjátszott hegedűket 150 forintig, zongora javítás és hangolást, ugy helyben mint vidékre is elvállalok.

Pianinok és zongorák havi bérbe

5 frtől-12 frtig kaphatók,

ugyszinte a mai naptól kezdve

régibb zeneművek 50% százalékos leengedés mellett

kaphatók.

A n. é. közönség további pártfogását kérve,

maradtam tisztelettel

SCHMIDT S.

Zongora raktár-tulajdonos.

Zongorák részlet fizetésre.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt

s három gyorsajtóval berendezett

LEGNAGYOBBKÖNYVNYOMDA

Debreczenben, Széchenyi-utca Simon-ház,

ajánlkozik mindezenmő nyomdai munka gyors, díszes kiállításra.

községi és gyámi rovatos ivék, hivatalos nyomtatványok

minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabban állítatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.